

اهمیت زبان ها در تکنولوژی جدید و آینده و منافع ملی کشورهای مربوط به آن

بعد از اینکه مضمون قبلی نویسنده تحت عنوان «**موقعیت نام فغانستان در تکنولوژی جدید**» مورد استقبال هموطنان گرامی قرار گرفت، تصمیم بر آن شد تا مضمون دیگری تحت عنوان «**اهمیت زبانها در تکنولوژی جدید و آینده و منافع ملی کشور های مربوط به آن**» به رشته تحریر آمده، و منافع ملی و منافع اقتصادی توضیح گردد.

چرا در هسته این نوشته "زبان دری" قرار دارد و نه "زبان پشتو"؟، **بخاطریکه متأسفانه سعی کرده اند زبان دری ما را بیشتر تحت نفوذ و تهاجم "فارسی ایران" قرار دهند** و آنهم در یک مقطع زمانی که جهان تکنولوژی، **خاصاً کمپیوترساینس**، در آستانه یک تحول بزرگ قرار دارد. تحول به این معنی که کمونیکیشن (افهام و تفهیم) بین «انسان و انسان»، بین «انسان و ماشین» و بین «ماشین و ماشین» به صورت **کُل** بدون در نظر داشت زمان و مکان، موانع تکنیکی، اقتصادی و سیاسی، انکشاف سعودی خود را می پیماید و راه را برای گذار از یک جامعه صنعتی به یک جامعه معلوماتی باز میکند. در حالیکه زبان پشتو از یکطرف از تهدید و خطر بیرونی مصون بوده و از جانب دیگر انکشاف آن در صلاحیت و اختیار خود افغان ها **(مردم افغانستان)** می باشد.

طوریکه از عنوان نوشته پیدا است در اینجا هدف این است تا نام و اهمیت "دری" از نظر منافع افغانستان در تکنولوژی آینده ارزیابی شود، و نه از نظر تاریخی، سیاسی یا ادبی و غیره که نویسنده این صلاحیت را در خود نمی بیند. در این مضمون اساساً کوشش می گردد تا برای "**ملی گرایان**" افغان که به "منافع ملی" افغانستان می اندیشند، نشان داده شود که **زبان دری** کدام منافع را برای کشور ما در بردارد، و آن در صورتی که به جای "فارسی" که از دیر زمان تابه نام فارس بر آن خورده است باید به زبان های خود (دری و پشتو) **علاقه جدی تری** بگیریم، به این معنی که بجای استفاده از اصطلاحات نامأنوس بیگانه از اصطلاحات معمول و مانوس زبان های **خود (دری و پشتو)** استفاده نماییم و آنها را **بیشتر از پیش**، اهمیت و «**هویت افغانی**» بدهیم.

در این سلسله مطلب این نیست تا روی مظالم این یا آن زبان بحث شود، گرچه نویسنده اصلاً به آن معتقد نیست که چنین ظلمی صورت گرفته باشد. بلکه مطلب این است تا اهمیت زبان را در تکنالوژی جدید مورد بحث و تحلیل قرار گیرد. تفکر و مذاقه روی تأثیرات زبان پشتو بالای دری و یا برعکس آن، زمانی میسر میشود که افغانستان از لحاظ **سیاسی، جغرافیایی و زبانی**، خود را در منطقه تثبیت و جدال اثر گذاری دول ذیدخل در تراژیدی افغانستان رو به زوال نهاده، و کشور حاکمیت و استقلال **سیاسی** خود را داشته باشد. در غیر آن چنین مباحث در مقطع کنونی مفهوم ریختن آب به آسیاب بیگانگان را خواهد داشت، چه بسا که سایه استعمار منطقه روی همه ابعاد حیات اجتماعی افغانها سایه افکنده است. استفاده از اصطلاحات این چنانی و آن چنانی کار ما را به جایی نه خواهد کشانید مگر اینکه همه روزه به سر همدیگر روی استعمال کلمات این و آن بکوبیم و از مسایل حیاتی ایکه متضمن آینده نسل هاست، به دور باشیم مثلاً ریل یا قطار گفتن نه تنها هیچ گرهی را از کار فرو بسته ما نخواهد گشود بلکه تعویض کردن اصطلاحات و لغات دری افغانستان با اصطلاحات و کلمات فارسی ایران در این مقطع حساس، بر ضد منافع ملی و منافع اقتصادی کشور ما تمام شود.

برای دانستن بهتر و درک جدی تر موضوع، کوشش به عمل می آید، بطور مختصر تحت چندین عنوان از قبیل

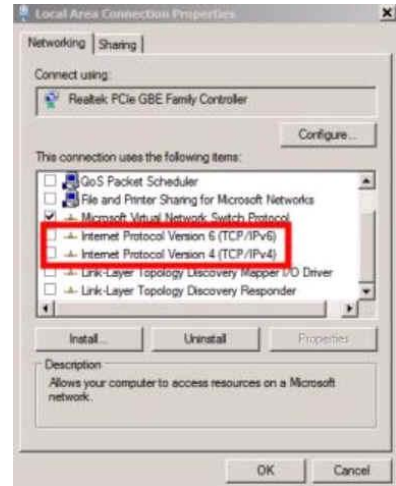
تکنولوژی اطلاعاتی یا کمپیوتر ساینس IT

- تعیین آدرس:
- تکنولوژی - چیپ
- تباطات سریع
- آپریتنگ سیستم ها
- منبع باز
- منبع غیر باز
- ادغام لسان ها در آپریتنگ سیستم ها

دیپانو شمیره: له 1 تر 6

آپریتنگ سیستم های مدرن مانند "ویندوز- ویستا" و "ویندوز- ۷" با "پروتوکول جدید - اینترنت" کار کرده می‌توانند. همچنان سیستم های "مک" و "لینوکس" با استاندارد جدید به کلی تطابق دارند. در "ویندوز (XP)" استفاده کننده میباید سیستم خود را برای IPv6 عیار سازد.

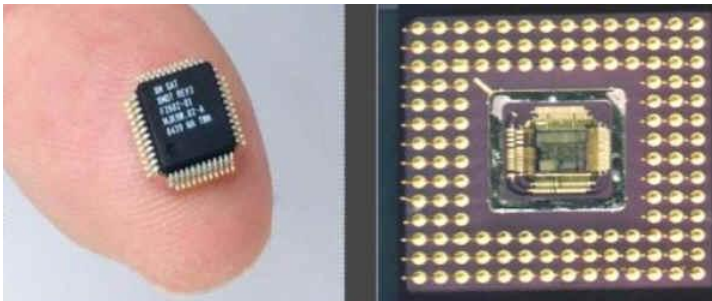
عرضه کننده های بزرگ مانند "تیلی کوم - آلمان" در اواخر سال ۲۰۱۱ به توزیع آدرس های - IPv6 به مشتری های انفرادی شروع می کند. با IPv6 اقلاباً برای دهه های آینده مشکل کمبود "آدرس - IP" مرفوع گردیده است. بدین ترتیب هر سیستم قابل تصور می تواند یک شماره " آی پی آدرس" حاصل کند که همراهی آن در هر جا و هر وقت ارتباط صورت گرفته میتواند.

تکنولوژی - چیپ (یک چیپ چه است؟) :

چه تعداد انسان ها می دانند که سال ۱۹۵۹ سالگرد کشف Chip است؟ به یقین این تعداد انسانها بسیار نیستند. شاید سوال پیدا شود که "چیپ چه است؟"

چیپ اسم مستعار برای یک "پارچه گگ زلیکون" است که مانند یک ساحر، حیات مُدرن را تغییر می دهد.

چیپ که در زیر میکروسکوپ مانند یک شهر بزرگ مثلاً پاریس با میلیون ها سرک و عمارت معلوم می گردد، در یک سیرکت مدغم برقی (circuit) به حیث مغز متفکر در سیستم عمل می کند. برای اینکه تصویری از ساختار داخلی یک چیپ به دست آید، در مقایسه با یک موی انسان دیده می شود. ضخامت موی انسان به ۶۰ هزار نانومتر (nm) می رسد. ۱ نانومتر مساوی است به یک میلیاردم حصه یک متر $1 \text{ nm} = 1 \text{ Milliardstel}$ (billionth) تا حال میکروچیپ ها با ۳۲ نانومتر تکنولوژی ساخته می شوند. به این معنی که اگر ضخامت یک موی به ۶۰ هزار تقسیم شود، عرض ساختمان داخلی فعلی یک چیپ ۳۲ حصه آن می باشد. اکنون کمپنی اینتل تولید ۲۲ نانومتر تکنولوژی را اعلان نمود و نسل آینده چیپ ها ۱۴ نانومتر و به تعقیب آن تکنولوژی ۱۱ نانومتر عرض وجود خواهد کرد. به طور مقایسه باید دانست که یک اتوم، نیم nm عریض است.

ارتباطات سریع:

چندی قبل در این مورد مضمونی تحت عنوان "ریکارد سرعت" در پورتال افغان جرمن آنلاین به نشر رسید. در این نوشته ضمن سائر مطالب چنین آمده است: «برقک نور صرف یک ثانیه دوام می کند، ولی پُر کیفیت است: این لحظه کافی است تا ۲۶ «تیرابیت» داتا Data که معادل است به ۳،۲۵ TB «تیرابیت» یا ظرفیت تقریباً ۷۰۰ DVD هر یک با محتوای ۴،۷ GB «گیگابایت»، انتقال یابد. به این وسیله محققین "انستیتوت تکنولوژی کارلسروه" (*) ریکارد جهانی خود را که سال گذشته به ده «تیرابیت» قایم کرده بودند، شکستاندند.»

برای معلومات بیشتر با کلیک بر لینک آتی نوشته علمی و تخنیکی جناب دیپلوم انجنیر کریم عطایی را مطالعه فرمائید:

http://www.afghan-german.de/upload/Tahlilha_PDF/k_attaie_rikarde_sorat_02.pdf

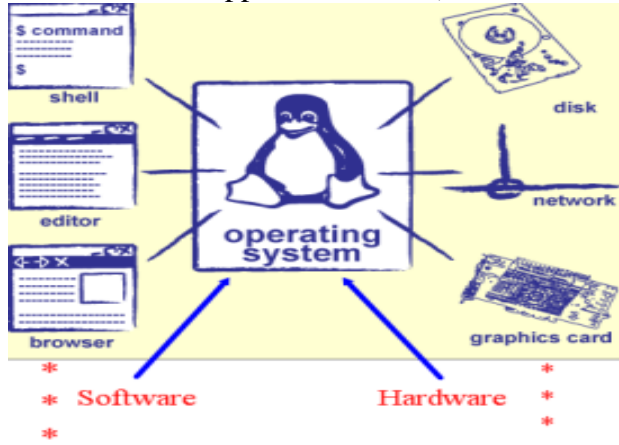
د پانو شمیره: له 3 تر 6

افغان جرمن آنلاین په درښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادښت: دلپکنې د لیکنيزې بڼې پازوالې د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په څیر و لولئ

برای افهام بیشتر موضوع اصلی که اهمیت زبان در کمپیوتر ساینس است مفاهیم «آپریتینگ سیستم Operating System» توضیح می گردد.

آپریتینگ سیستم Operating System:

عبارت از مهمترین سافت ویری میباشد که «هارد ویر Hardware» و «سافت ویر اپلیکیشن Software Application» را

اداره (منجمنت) میکند زیرا بدون آن سیستم های کمپیوتری فعال شده نمی توانند.

آپریتینگ سیستم ها به انواع مختلف وجود دارند، از قبیل:

Linux / Variants

Mac OS

IBM OS/2 Warp

Unix / Variants

Windows

Etc.

آپریتینگ سیستم های مشخص در مطابقت با نوع

هارد ویر Hardware تهیه می گردند. بعنوان مثال

آپریتینگ سیستم های «ویندوز Windows»

و «لینوکس Linux» برای «پروسسور Processor» های «اینتل Intel» یا «یونیکس Unix» برای «

پروسسور Processor» های «الفا»

یا «IBM OS/2 Warp» برای ماشین های «IBM»

و یا «MAC OS» برای ماشین های «Apple» و غیره.

انکشاف «آپریتینگ سیستم ها Operating Systems» از هر جهت، از نظر علمی، تخیلی، اقتصادی و غیره،

خیلی ها بغرنج اند. صرف کمپنی های بزرگ ممالک پیشرفته جهان میتوانند در این ساحه مصدر انکشاف بیشتر گردند.

اینها بصورت عموم بدو بخش یا «کتگوری» تقسیم می گردند:

۱: منبع باز

«Open source»، «Source code» آپریتینگ سیستم برای هر انسان باز بوده، می تواند توسط هر منبع صاحب صلاحیت انکشاف داده شود. «یونیکس» و «لینوکس» در جمله منابع باز شامل اند که رایگان بوده برای ممالک جهان سوم غنیمت بزرگ است.

کاربرد و یا تطبیق چنین آپریتینگ سیستم ها برای کشور های دارای اقتصاد ضعیف مساعد شناخته شده است. در ماه

اکتوبر سال جاری «کنفرانس منطقوی منبع باز - آسیای میانه» در کابل تدویر یافت.

امید است افغانهای که به "منابع باز" دسترسی دارند از امکانات آن برای منافع کشور که تازه در این راه قدم گذاشته است استفاده اعظمی ببرند

د پانو شمیره: له 4 تر 6

افغان جرمن آنلاین په درښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادښت: دلیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله لیکنه له رالیولو مخکي په څیر و لولئ

۲: منبع غیر باز

Not Open source، برخلاف اولی « Source code » آپریتنگ سیستم برای هر انسان باز نبوده، بلکه ملکیت شرکت یا تصدی شناخته می شود. بعنوان مثال آپریتنگ سیستم «ویندوز» ملکیت «مایکروسافت» می باشد. بهمین ترتیب «مک او.اس MAC OS» ملکیت «اپل» و «IBM OS/2 Warp» مربوط «آی. بی. ام IBM» شناخته شده است.

در حال حاضر مبارزه بر سر آپریتنگ سیستم های « سمارت فون » ها، چون « آی فون iPhone »، «گلاکسی Galaxy»، «بلک بری Black Berry» و غیره در جریان بوده، و « PC-Tablets » مانند « آی پد iPad »، «اسوس ایی پد Asus EeePad»، « ال. جی. آپتیموس پد LG Optimus Pad » و غیره با شدت جریان دارد.

«گوگل»، «اپل»، «مایکروسافت»، «بلک بری» و غیره و «لینوکس» تعبیه شده بطور منبع باز، از دیر زمان داخل معاملات گردیده اند.

آپریتنگ سیستم قسمیکه در بالا گفته شد، نه تنها برای اداره و منجمنت «هاردویر Hardware»، مؤظف است، بلکه در عین زمان تنظیم «سافت ویر اپلیکیشن Software Applications» را نیز اداره میکند. بناءً چنین سافتویرها نیز در تطابق با آپریتنگ سیستم هانکشاف داده میشوند. که فقط تحت همچو آپریتنگ سیستم ها کار می دهند.

مایکروسافت در آپریتنگ سیستم های جدید خود برای اکثریت کشور های جهان و یا به عبارت دیگر به اکثریت زبانهای جهان این امتیاز را قایل شده تا سیستم کمپیوتری خود را طبق خواستها و معیار های منطقوی، کشوری و زبانی خود عیار سازند.

Regional and Language ...

در «Control Panel» ویندوز XP تحت «Regional and Language options» میتوان خصوصیات و مشخصات کشور مورد نظر را مانند واحد پولی، ارقام، زمان، زبان، کیبورد KEYBOARD و غیره را انتخاب کرد.

زبان های مهم دنیا به صورت ستندرد مدغم هستند. زبان فارسی میتواند توسط «Installations-CD» داخل آپریتنگ سیستم ویندوز XP با تمام خصوصیات و مشخصات کشور ایران شود.

متأسفانه اثری از زبانهای پبنتو و دری افغانستان در بین لیست زبانها دیده نمیشود. می توان چنین تصور کرد:

در تحت آپریتنگ سیستم، شعبه خاص « افغانستان » با خصوصیات و مشخصات آن، نظر به زبان، تاریخ، جنتری، نام ماه ها، واحد پولی، کیبورد Keyboard و غیره.

در صورتیکه افغان ها به جای زبان دری، زبان (فارسی) بگویند، و غافل از خطرات آینده اصطلاحات سچه، معمول و اصیل دری خود را با اصطلاحات فارسی ایران تعویض کنند و در فکر برون کردن کلمات پشتو و عربی از لسان دری باشند، دیگر فاتحه زبان ملی دری ما را در تکنالوژی جدید، باید خواند. چون شعبه خاصی در آپریتنگ سیستم برای (فارسی ایران) وجود دارد، پس هیچگونه جای دیگری برای (فارسی/دری) در این سیستم موجود نیست... تنها یگانه امکان موجود، تثبیت نمودن زبان دری در این سیستم است و بس.

هرگاه ما افغان ها این فرصت طلایی را در آپریتنگ سیستم های آینده از دست بدهیم، در آن صورت برای ابدالابد محتاج شعبه «فارسی- ایران»، مانند ویب سایت «فارسی - بی بی سی»، «صدای آلمان»، «پرژین بلاگ Persianblog»، «بلاگ Blogfal» و «ویندوز ایکس پی Windows XP» و... خواهیم بود.

از همین اکنون باید جایگاه زبان های ملی **دری و پشتو** را در تکنالوژی جدید تثبیت نمود که فردا دیر خواهد بود. در تکنالوژی جدید باید جایگاه خاص زبان دری را تعیین نمود و باید دانست که در آن، زبان **دری** جای خود را خواهد داشت و **فارسی** جای خود را. در آنجا، جایی برای (**دری/فارسی**) و یا (**فارسی/دری**) وجود ندارد.

ایرانی ها جهت کنترول و حاکمیت زبان فارسی در تکنالوژی جدید، از هر امکان و هر فرصتی استفاده کرده و میکنند، اما بدا به حال ما که از این تحرک خیلی ها عقب افتاده ایم و یک عده از هموطنان ما دانسته در خدمت بیگانگان قرار گرفته اند که با آنها خط ما جداست و یا نا دانسته و غافل از خطرات آینده در بین پوهنتون و دانشگاه سرگردان مانده اند و آب به آسیاب بیگانه میریزند. بیائید در قدم نخست جایگاه شایسته زبان های ملی **پشتو و دری** خود را در تکنالوژی جدید و آینده تثبیت نمائیم، بعد بالای موضوعات دیگر در شرایط دیگر میتوان صحبت کرد.

اینکه در آپریتنگ سیستم های جدید، در "بکار گرفتن وب ها"، در "پروگرام های کمپیوتری" و...، جای افغانستان و زبان های ملی ما چگونه تعیین خواهد گردید و آیا کشور ما افغانستان در آینده چانسی خواهد یافت تا خود را از محدوده اجباری حاکم (فارسی)، که همانا فارسی ایرانی است، در تکنالوژی جدید، آزاد کند و اینکه چرا ما باید "دری" بگوئیم و "دری" بنویسیم، که به یقین نقش مهم و حیاتی در سرنوشت کشور و مردم دارد، در نوشته های آینده به آن پرداخته خواهد شد.

بهر صورت ادامه این وضع از نگاه لسانی و اقتصادی عواقب تباہ کننده برای «افغانستان»، خواهد داشت که در سلسله رویدست واضح خواهد شد.

ادامه دارد

مؤلف نوشته در پوهنتون-KIT، "اتنستیتوت کارلسروچی برای تکنالوژی"، در رشته الکتروتخنیک تحصیل کرده و اکنون به حیث دیپلوم انجنیر در کمپنی زیمنس Siemens AG در امور سیستم های اتوماسیون Automation Systems کار می کند. او همزمان انجنیر سیستم های میکروسافت MCSE بوده و «عضویت شبکه انکشافی MSDN» آن را دارد. نویسنده وظیفه یک تن از متصدیان پورتال **افغان جرمن آنلاین** را نیز عهده دار می باشد.